

Підготовка до ЗНО з української літератури

Автор, стильовий напря́м	Назва і жанр твору	Герої	Ключова інформація (час, місце дії, тема, ідея, сюжет)	Примітки
УСНА НАРОДНА ТВОРЧИСТЬ (фольклор)	«Ой, Морозе, Морозенку» Історична пісня	Морозенко, мати	Монголо-татарська навала, Савур-могила <u>Тема:</u> захоплення у полон та страти козацького ватажка, горя Морозихи та всієї України. <u>Ідея:</u> возвеличення подвигу заради України.	три частини: передчуття Морозихою смерті її сина; захоплення Морозенка в полон і його страту; горе Морозихи та всієї України.
	«Чи не той то хміль» Історична пісня	Хмельницький	Визвольна війна проти ляхів <u>Тема:</u> перемога під Жовтими Водами. <u>Ідея:</u> уславлення Б.Хмельницького як народного героя.	Поїхав Хмельницький К Золотому Броду.
	«Ой летіла стріла» Ліро-епос Балада	Мати-удовиця, сестра, кохана, перетворення на зозуль (метаморфоза)	<u>Тема:</u> побивання матері-удовиці за вбитим стрілою сином. <u>Ідея:</u> висловлення співчуття до загиблого. <u>Композиція:</u> експозиція: діалог про причину смерті вдовиного сина; зав'язка: приліт трьох рябеньких зозуль; кульмінація: оплакування матері, сестри, миленької; смерть героя; розв'язка: смерть рідної дитини, одвічна пам'ять про неї.	
Пісні Марусі Чурай	«Маруся Богуславка» Ліро-епос Дума	Богуславка, запорізькі козаки	Монголо-татарська навала <u>Тема:</u> визволення Марусею 700 невільників-козаків, які знаходилися 30 років у неволі. <u>Ідея:</u> прославлення героїчного вчинку Богуславки. <u>Структура думи:</u> зачин («заплачка»), основна частина, кінцівка – це «славословіє»; виконується речитативом.	
	«Віють вітри, віють буйні...» Пісня	Дівчина, що сумує за козаком	Козаччина <u>Тема:</u> страждання дівчини та сум за коханим . Для неї це «люте горе», вона себе порівнює з билинкою в полі, що росте на піску, без роси, на спеці. Починається твір поетичним паралелізмом (дерева гнуться — сльози не ллються) і закінчується риторичними питальними та окличними реченнями. Пісня використана у «Наталці-Полтавці».	

	«Засвіт встали козаченьки» Пісня	Козак, мати його, наречена Маруся	Козаччина <u>Тема:</u> прощання Марусі з козаком, що йде у похід та просить матір прийняти кохану. Пісня побудована у формі діалогу.	
Невідомий (припущення: Нестор Літописець) = орнаменталізм =	«Повість минулих літ Літопис	Кий, Щек, Хорив, сестра Либідь, княгиня Ольга	Київська Русь Оповідь про заснування Києва, оповідь про помсту Ольги.	Древляни ховаються в домівках — Ольга обіцяє їм мир, але просить наостанок маленьку данину «по три голуби й по три горобці» від дому
Невідомий	«Слово о полку Ігоревім» Героїчна поема або літописна повість	Ігор(Новгород-сіверський князь), Всеволод (із Курська), племінник Святослав (із Рильська), син Володимир (із Путивля), Ярославна, половці – Овлур (рятує), Гзак, Кончак - хани, Боян віщий	1185 рік, Київська Русь (битва на річці Каялі) <u>Тема:</u> зображення невдалого походу Новгород-сіверського князя Ігоря на половців, перебування в полоні, втечі та повернення у Київ. <u>Ідея:</u> заклик руських князів до єднання для спільної боротьби проти ворогів. Центральний образ = земля Руська. Визначні епізоди: віщування – затемнення сонця, сон та «золоте слово» Святослава (Київ), плач Ярославни (Путивль).	
Г.Сковорода - «мандрівний філософ»: «Світ ловив мене, та не спіймав», родоначальник літ. байки = бароко = Український Сократ,.. Езоп	«Бджола та Шершень» Байка в прозі	Бджола, Шершень	Входить до збірки «Байки Харківські». Побудова байки: фабула (розповідь) + сила, тобто мораль. <u>Тема:</u> діалог між персонажами про ставлення до праці. <u>Ідея «сродної праці»</u> - праці за нахилом: кожна людина повинна займатись улюбленою справою, тоді вона буде щасливою і принесе користь суспільству.	Сатиричне зображення панів, чиновників, купців, усієї дворянсько-бюрократичної системи управління життя (спосіб життя, інтереси і прагнення поміщиків та купців; тлумачення чиновниками законів з вигодою для себе
	«Всякому місту звичай і права» Вірш (соціальна сатира)		Пісня №10 зі збірки «Сад божественних пісень». <u>Тема:</u> Висміювання і засудження моральних вад тогочасного суспільного. <u>Ідея:</u> висміює існуючу систему та її представників, оспівує тих, «в кого совість - як чистий кришталь». Перероблена пісня використана у «Наталці-Полтавці». <i>Дактиль</i>	

	<p>«De libertate» (про свободу) Ліричний вірш (вірш-пісня) (громадянська лірика)</p>	Згадується «вольності отче Богдане-герою»	<p><u>Тема:</u> зображення волі як найбільшого багатства людини. <u>Ідея:</u> оспівування Б. Хмельницького, народного борця за свободу. <i>Дактиль</i></p>	
	Афоризми		<p>Бери вершину - і матимеш середину. З усіх утрат втрата часу найтяжча. Визначай смак не по шкарлупі, а по ядру. Немає нічого небезпечнішого за підступного ворога, але немає нічого отруйнішого від удаваного друга. Тоді лише пізнається цінність часу, коли він втрачений. Не за обличчя судить, а за серце. Тінь яблуні не заважає. Не розум від книг, а книги від розуму створились.</p>	
<p>І.Котляревський – зачинатель нової української літератури = класицизм = Коперник українського слова</p>	<p>«Енеїда» Бурлескно- трагедійна поема (героїчна поема) Рід – ліро-епос</p>	<p>Еней, батько Анхіз, мати Венера, син Іул; троянці Низ та Евріал; Зевс, Меркурій, Еол, Нептун, Юнона; цариця-вдова Дідона, цариця Цирцея відьма Сивілла, Через річку Стікс міфічний перевізник Харон. цар Латин, дружина Амата, донька Лавінія; цар рутульців Турн, цар Ацест</p>	<p>«Енциклопедія народного побуту українців XVIII ст.» Оригінальний твір, хоч автор використав сюжет Вергілія, складається з 6-ти частин, написаний народною мовою. <u>Тема:</u> зображення дійсності XVIII ст., показ моральної нікчемності панівних класів через картини раю та пекла і високих якостей волелюбних, незалежних троянців-запорожців. <u>Ідея:</u> засудження морального падіння панства, чиновництва; оспівування любові до рідної землі і готовності заради неї йти на самопожертву. Глибока філософія: місія Енея – збудувати Рим. <i>Чотиристопний ямб</i></p>	
	<p>«Наталка Полтавка» Соціально- побутова п'єса (за автором, «опера малоросійська на дві дії») Рід – драма</p>	<p>Наталка - Петро, Горпина Терпелиха (мати), возний Тетерваковський, виборний Макогоненко, Микола</p>	<p><i>Село на Полтавщині</i> <u>Тема:</u> зображення побутових суперечностей села, соціальної нерівності; драма кохання бідної української дівчини-селянки, яка відстоює своє право на щастя. <u>Ідея:</u> уславлення моральної краси дівчини з народу, оспівування народних звичаїв. Використано 22 пісні з метою передачі характерів персонажів, починається піснею «Віють вітри».</p>	

		Микола - далекий родич Терпелихи, бурлака, сирота			
Реалізм	<p>Т.Г.Шевченко – основоположник нової української літератури = романтизм = Був кріпаком і став велетнем у царстві людської культури (І.Франко)</p>	<p>«Катерина» Присвята Василю Жуковському на пам'ять 22 апреля 1838 года Ліро-епічна соціально-побутова поема</p>	<p>Катерина, батьки, москаль Іван, старий сліпець-бандурист, Івась – син Катерини</p> <p>Романтична поема (ліричні відступи, риторичні звертання «кохайтеся, чорнобриві) в поєднанні з елементами реалізму</p>	<p><u>Тема:</u> трагічна доля матері-покритки. <u>Ідея:</u> осуд розбещеного офіцерства, співчуття жінці-матері. Ліричні відступи: авторська оцінка зображуваного, філософські міркування. Тематика твору побутова, конфлікт морально-етичний (+ романтичний), але з соціальними елементами.</p>	<p>Сюжет: Експозиція: пролог-звернення поета, в якому він застерігає дівчат не кохатися із москалями; кохання і розлучення Катерини з офіцером. Зав'язка: Катерина за наказом батьків іде з дому. Кульмінація: героїня зустрічається з москалем; вона накладає на себе руки. Розв'язка: епілог — доля Івася-байстря, його випадкова зустріч з «батьком».</p>
	<p>«Сон» (комедія) Епіграф: «Дух истинны, его же мир может прияти, яко не видит его, ниже знает его» <u>Иоанна. глава 14.</u> Сатирична поема, перший твір політичної сатири, містерія</p>	<p>Цар, що перетворюється на жалюгідне кошеня, цариця як засушений опеньок, «землячки», «цар волі» Білі птахи як символ загиблих козаків (біля пам'ятника Петру I)</p>	<p>Самодержавство за часи Миколи I: Україна, Сибір, Петербург (царський палац) <u>Тема:</u> зображення справжньої суті російського імперського режиму. <u>Ідея:</u> гостра сатира проти соціальної верхівки, проти національного і соціального гноблення України. <u>Форма</u> сну = умовність, фантастичність. Вступ - філософські роздуми (« У всякого своя доля...») <u>Антитеза:</u> рай – пекло. <u>Гротеск</u> - «сцена генерального мордобиття». Справжня причина арешту та заслання поета.</p>	<p>Іван Франко назвав поему «Сон» «сміливим маніфестом слова проти темного царства», «першим у Росії сміливим і прямим ударом на гниль і неправду кріпацтва».</p>	
	<p>«Кавказ» Епіграф: «Кто даст главе моей воду, И очесем моим источник слез,</p>	<p>І. Франко назвав «Кавказ» огненною поемою. Символічні образи; Прометей – кавказький народ. Орел – самодержавна Росія</p>	<p><u>Тема:</u> змалювання подій війни на Кавказі. <u>Ідея:</u> осуд загарбницької політики рос. самодержавства, реакційної ролі церкви й прогнилої дворянської моралі, засудження війни, уславлення боротьби за волю («Борітеся – поборете!») Включено <u>міф</u> про Прометея. <u>Сюжет:</u> Експозиція: романтичне зображення величних Кавказьких гір; розповідь давньогрецького міфу про</p>		

	<p>И плачуся и день й нощь о побиенных...» Присвята Якову де Бальмену Сатирична поема</p>		<p>Прометей. <u>Зав'язка</u>: роздуми автора над стражданнями, приниженням народу від жорстоких гнобителів та засудження бездіяльності людей у зв'язку з цим. <u>Кульмінація</u>: монолог-звернення колонізатора до горця. <u>Розв'язка</u>: інтимний реквієм по загиблому другові Якову де Бальмену, вбивця якого царизм, а зовсім не горці.</p>	
	<p>«І мертвим, і живим...» Епіграф: «Аще кто речет, яко люблю бога, а брата своего ненавидит, ложь есть» Послання</p>	<p>Композиція: 5 частин - епіграф, вступ (ліричний герой закликає інтелігенцію полюбити свій народ), 3(критика частина тогочасної еліти), 4 частина (проповідницький монолог), 5 частина (ліричний герой закликає інтелігенцію народ праведним шляхом) До жанру послання Т. Шевченко звернувся, щоб через пересторогу й прохання пробудити в українців почуття національної гідності й честі.</p>	<p><u>Тема</u>: роздуми про походження українців, правдиве прочитання історії, умови розвитку суспільства, духовний заповіт народу, згадки про славне минуле. <u>Ідея</u>: критика української еліти, яка зневажає народ, і заклик до соціального примирення заради відродження нації. <u>Афоризми</u>: «В своїй хаті своя й правда, і сила, і воля», «Якби ви вчилися так, як треба, То й мудрість би була своя», «Учіться, читайте, І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь». Засудження української еліти, яка цурається свого народу; заклик до примирення заради відродження нації. Особливість назви: мертві - українські поміщики, живі — інтелігенція, ненароджені — простий народ.</p>	<p>Багато рядків з нього стали афоризмами: «В своїй хаті своя й правда, // і сила, і воля», «Нема на світі України, // Немає другого Дніпра», «Одцурається брат брата // і дитини мати», «Якби ви вчилися так, як треба, // Той мудрість би була своя», «І чужому научайтесь, // Й свого не играйтесь»...</p>
	<p>«Заповіт» 1845 на Переяславщині («Як умру, то поховайте...») Монолог, громадянська лірика</p>		<p>Входить до збірки «Три літа». <u>Ідея</u>: заклик до повалення експлуататорського ладу й розбудови нового вільного суспільства. <i>Хорей</i></p>	
<p>Пантелеймон Куліш Перворядна зірка в письменстві, великий</p>	<p>«Чорна рада» 18 розділів</p>	<p>Яким Сомко, Павло Тетеря,</p>	<p>1663 рік, Ніжин Історична основа – літопис Самовидця.</p>	<p>Композиційний прийом — подорож героїв. Цей прийом дає змогу показати</p>

<p>знавець укр. мови і літератур європейських</p> <p>Обдарована особа, трагічна, народник без народу, політик без політичного діяння</p>		<p>І. Брюховецький; полковник-священник Шрам, Черевань, Петро Шрам – Леся, Кирило Тур, Пугач, Божий чоловік Правобережний гетьман Васюта Золотаренко - ніжинський полковник, Іван Брюховецький - кошовий — гетьман Запорозької Січі московський князь Гагін, Кирило Тур - запорозький козак, курінний отаман; полковник і панотець Шрам (справжнє прізвище Чепурний), Петро Шраменко - його син; Михайло Черевань - колишній козак, господар хутора, Меланія дружина Михайла Череваня і дочка Леся Божий Чоловік, Матвій Гвинтовка</p>	<p><u>Тема:</u> зображення соціальних суперечностей під час історичних подій у Ніжині доби Руїни (боротьба за гетьманування на Лівобережній Україні між Тетерею, Сомком, Брюховецьким).</p> <p><u>Ідея:</u> оспівування славної давньої історії, звеличення самобутнього духовного життя нації, опоетизація народного побуту і моральних засад; осуд розбрату.</p> <p>Наскрізний <u>символ</u> дороги-подорожі: місто Паволоч – хутір Хмарище – Київ – Ніжин.</p> <p>2 сюжетні лінії: історична + любовна.</p>	<p>широку панораму народного життя, різні стани, верстви населення, ознайомити і героїв твору, і читачів із тим, як і чим живе й дихає народ, складними соціальними проблемами тогочасності. Експозиція: зображення історичної епохи, у якій відбуватимуться події твору, знайомство з головними героями роману. Зав'язка: прагнення Шрама підтримати на раді Я. Сомка, подолати розбрат і безлад серед козацтва. Кульмінація: проведення «чорної ради», за підсумками якої І. Брюховецький — гетьман, Я. Сомко — в'язень. Розв'язка: смерть Я. Сомка, І. Шрама; одруження Петра з Лесею.</p>
<p>І. Нечуй-Левицький (Справжнє прізвище - Левицький) Всеобіймаюче око України Великий артист зору</p>	<p>«Кайдашева сім'я» Соціально- побутова сатирична повість, повість-хроніка</p>	<p>Омелько Кайдаш, Маруся Кайдашиха, Карпо, Лаврін - сини, Мотря, Мелашка – невістки, баба Параска, баба Палажка</p>	<p>Після реформи 1861 року, село Семигори прототип – родина Мазурів</p> <p><u>Тема:</u> змалювання життя селянської родини після скасування кріпаччини.</p> <p><u>Ідея:</u> критика дрібновласницького побуту, що веде до загострення взаємин між членами родини Кайдаша у міру того, як дорослішають діти.</p>	<p>Сюжет: 1. Експозиція – опис села Семигори, портрети головних героїв, розмова Карпа та Лавріна про одруження. 2. Зав'язка – одруження Карпа з Мотрею 3. Розвиток дії - постійні сутички в родині,</p>

	Перший в українській літературі твір, який зображує життя української сім'ї в пореформений період.		Зображення руйнування патріархальних відносин на селі та в сім'ї (син піднімає руку на батька). Діалоги в повісті рухають і розгортають дію. Всі епізоди виписані в гумористично- сатиричному плані. У повісті згадується понад 30 релігійних свят	одруження Лавріна з Мелашкою, проща Мелашки до Києва, смерть Омелька Кайдаша, розподіл спадщини. 4. Кульмінація – сутичка Мотрі з Марусею, внаслідок якої Маруся втратила око. 5. Розв'язка – примирення двох сімей після того, як засохла груша.
І.Білик (Іван Рудченко), Панас Мирний (Справжнє прізвище - Панас Якович Рудченко) = реалізм = Корифей укр. Прози Перший симфоніст укр. прози	«Хіба ревуть воли, як ясла повні...» Соціально-психологічний роман, монументальна селянська епопея «Пропаща сила» - перша назва «Роман з народного життя» (І. Франко) Академік О. Білецький так охарактеризував роман: «будинок з багатьма прибудовами і надбудовами, зробленими неодноразово і не за строгим планом».я	Чіпка Варениченко, мати Мотря Жуківна, Батько – Іван Варениченко (Хрущ, Хрущов, Притика); баба Оришка, Галя («польова царівна»); друг Грицько Чупруненко, його дружина Христя; Максим Гудзь, Явдоха – його дружина, дочка Галя. Братчики Лушня, Пацюк, Матня, Пани Польські Чинівництво – Порох, Чижик;	Село Піски <u>Історія написання</u> : нарис «Подорож із Полтави до Гадячого», повість «Чіпка», перша назва роману - «Пропаща сила» (<i>прототип</i> - розбійник Василь Гнидка). <u>Тема</u> : розповідь про долю шукача правди, який зійшов на криву стежку і став «пропащою силою» на тлі соціальних змін за часів кріпацтва і в пореформену добу. <u>Ідея</u> : засудження бунту, протесту, що виникає у несправедливому суспільстві та призводить до соціального та духовного падіння людини. Твір складається з 4-х частин і 30-ти розділів. Немає хронологічної послідовності (фабула ≠ сюжет). О.Білецький <u>про композицію</u> : «будинок з багатьма прибудовами і надбудовами».	Час – понад 150 років Назва роману біблійного походження (Книга Йова)
І. Карпенко-Карий Театр корифеїв	«Мартин Боруля» Трагікомедія	Мартин Боруля, Палажка (дружина),	(прототип – батько). <u>Тема</u> : дворянство як міф про краще життя.	

<p>(Справжнє прізвище - Іван Тобілевич) = реалізм =</p>	<p>Рід - драма</p>	<p>Марися, Степан - діти, Гервасій Гуляницький, його син Микола (коханий Марисі), Націєвський - реєстратор з ратуші, сватають за Марисю. Повірений Трандалев. Наймити: Омелько і Трохим</p>	<p><u>Ідея</u>: глузування над намаганням простої людини вибитися в дворяни; викриття бюрократизму й судової системи, заснованої на хабарництві; засудження підміни особистісних цінностей станомою належністю. <u>Сюжет</u> = дійсні факти з життя родини Тобілевичів</p>	
<p>І.Франко Каменярь = реалізм =</p> <p>Напрямок: модернізм. Течія: неоромантизм із елементами критичного реалізму.</p> <p>Написав другий заповіт укр. народу. Це розум, серце нашого народу.</p>	<p>«Захар Беркут» Жанр твору: історична повість Рік написання – 1882 Події відбуваються 1241 року.</p> <p>Тухля, Тухольщина в Карпатах</p>	<p>Захар Беркут, Максим Беркут, Мирослава, тухольська громада, Тугар Вовк, Бурунда, десятитисячне військо монголів</p>	<p><u>Тема «Захар Беркут»</u>: розповідь про те, як волелюбний народ Руської землі боронив свою батьківщину від монгольської навали. <u>Ідея «Захар Беркут»</u>: возвеличення патріотизму, мужності, рішучості, винахідливості, уміння долати перешкоди, боротися з труднощами; засудження підступності, зради, жадібності, жаги до збагачення за рахунок інших. <u>Головна думка</u>: сила народу — в його єдності. <u>Композиція «Захар Беркут»</u>: повість «Захар Беркут» має цікавий основний сюжет, у якому поєднуються дві сюжетні лінії: <u>історична</u> (напад монголо-татар) і <u>особиста</u> (кохання Максима й Мирослави).</p>	<p>Проблематика «Захар Беркут»: патріотизму, захисту рідної землі; морального вибору; єдності, згуртованості народу, що є запорукою перемоги; гармонії людини і природи; кохання, вірності, самопожертви; стосунків батьків і дітей.</p>
	<p>«Чого являєшся мені у сні» Інтимна лірика</p>	<p><i>Чотиритопний ямб</i></p>	<p>Входить до збірки «Зів'яле листя». <u>Тема</u>: змалювання нерозділеного кохання. Ліричний герой звертається до коханої як до певної ілюзії, хоче відштовхнути її, але не може.</p>	
	<p>«Мойсей» Філософська поема</p>	<p>Мойсей, єврейський народ, Датан, Авірон, Єгова, демон пустелі Азазель сліпий Оріон — мандрівник до сонця</p>	<p>Написано під впливом статуї Мікеланджело, яку автор бачив в Італії. <u>Тема</u>: «смерть Мойсея як пророка, не признаного своїм народом. Ця тема в такій формі не біблійна, а моя власна, хоч і основана на біблійному оповіданні» (І.Франко). <u>Ідея</u>: віра у визволення і щасливе майбутнє народу. Пролог «Народе мій замучений, розбитий, мов паралітик той на роздоріжжі» - філософські роздуми про долю українського народу</p>	<p>«Нація», «рабство й свобода», «місце нації у світі», «психологія натовпу», «діти як майбутнє»; скрижалі – Заповіді Божі</p>

			<p>Утвердження думки про необхідність для нації сильного, упевненого у своїх переконаннях вождя, який здатний повести народ до кращого.</p> <p><u>Символічні (алегоричні) образи</u>: поїзди бистроїзні (символ сучасного світу); пісня весільна (символ радості й віри); дерева (символ народів, людей), які вибирають собі керівника; терен (символ місії єврейського народу перед іншими народами; місії ідеального правителя — бути слугою); Мойсей (символ зневіри й миттєвої слабкості; великої любові до народу; сили духу й віри); Оріон і хлопчик (символи сліпого людства й жорстоких фактів)</p>	
<p>О. Кобилянська «пишна троянда в саду української літератури» = започаткувала символізм в укр.л-рі= Гірська орлиця Пишна троянда в саду укр. л-ри</p> <p>Вплинули на її формування характеру та письменництва Софія Окуневська та Наталя Кобринська</p>	<p>«Valse melancolique» Твір епохи модернізму</p> <p>За жанром твір — музична новела</p> <p>У «Valse melancolique» О. Кобилянська виступає новаторкою у створенні художньої форми. Словесний твір не лише наповнений музикою, а й звучить, як музика.</p>	<p>Три артистичні натури <u>Ганни, Марти та Софії.</u></p> <p>Вони різні за характером, але їх об'єднує любов до краси, прагнення до гармонії, фізичної та духовної досконалості. Музика – центральний образ твору</p> <p>Мотив вальсу є наскрізний і об'єднує всі події в завершене ціле</p>	<p>Основними <u>засобами розкриття психології</u> персонажів є <u>музичні образи й музичні переживання</u>. Використовуючи їх, Кобилянська створює образ естета, творчої, духовно-багатої особистості. Такими персонажами у творі є жінки. Провідною <u>темою новели</u> є музика, мистецтво та їх вплив на людину, а також доля талановитого митця.</p> <p>Художній аналіз їхніх думок та почуттів становить основний зміст твору. Героїні твору — сильні, вольові, самодостатні, горді та незалежні жінки, що прагнуть утвердитися в чоловічому світі. Вони не бояться лишитися незаміжніми, адже шукають щастя насамперед у собі. Мистецтво задовольняє їх запити.</p> <p><u>Мотив вальсу</u> у творі <u>наскрізний і об'єднує</u> всі події в завершене ціле. Легкий і безтурботний спочатку та бентежний й трагічний наприкінці.</p> <p>В <u>експозиції</u> дізнаємося про двох несхожих між собою жінок — Марту й Ганнусю, між якими постійно точаться розмови про кохання та плани на майбутнє. Епізод, коли до них приєднується музикантка Софія Дорошенко, становить <u>зав'язку</u>. Софія отримує лист від дядька, у якому той відмовляє їй в утриманні. Дівчина не витримує цього удару й помирає, не досягнувши заповітної мети. Цей епізод є <u>кульмінацією</u> твору.</p>	<p>Кобилянська перша в українській літературі зобразила типи жінок-інтелігенток. Це жінки європейського типу. Новела «Valse melancolique», що в перекладі означає «меланхолійний вальс», має бути присвячена темі «мистецькій». Але музика стала для О. Кобилянської лише приводом до роздумів про проблему жіночого щастя. Власну життєву драму вона змогла узагальнити до осмислення долі значної частини українського жіноцтва того часу.</p>

			У розв'язці стає відомо про кілька років життя героїнь після Софіїної смерті. Марта щаслива у шлюбі, а Ганнуся самотужки виховує сина та вся поринула у творчість.	
<p>Василь Стефаник</p> <p>Майстер психологічної новели Експресіонізм</p> <p>"Се правдивий артист із Божої ласки, яким уже нині можемо повеличатися перед світом" (І. Франко)</p> <p>"Як коротко, сильно і страшно пише ця людина" (Максим Горький)</p> <p>«Поет мужицької розпуки» (Марко Черемшина)</p>	<p>«Камінний хрест»</p> <p>Жанр: новела</p> <p>Підзаголовок: "студія". (студія, тобто художнє, дослідження душі головного героя).</p>	<p>Головні герої: Іван Дідух, Катерина, їхні діти, кум Михайло.</p> <p>Прототип – Штефан Дідух.</p> <p>Ще одним прототипом образу Дідуха був селянин Русова Іван Ахтемійчук.</p> <p>Село Русів</p>	<p>Тема: еміграція за океан галицького селянства на межі XIX й XX століть (прощання хлібороба Івана Дідуха із сусідами у зв'язку з виїздом до Канади).</p> <p>Ідея: єдність селян з рідною землею</p> <p>Сюжет: сюжет як такий відсутній</p> <p>Композиція: сім частин</p> <p>Експозиція - перший розділ, що знайомить читача з долею Івана Дідуха (працював виснажливо на кам'янистому горбі, що дістався у спадщину; героя прозвали Іваном Переламаним через те, що праця зігнула його в дугу).</p> <p>II - VII розділи - епізоди сповіді героя перед сусідами за своє життя. Усі монологи Івана обертаються навколо образу горба, на якому встановив на пам'ять землякам камінний хрест з вибитими іменами.</p> <p>Кульмінацією новели є епізод танцю, який зображено по експресіоністськи виразно.</p> <p>В основу новели покладено справжні події в рідному селі письменника. Штефан Дідух (у творі - Іван), емігруючи до Канади, поставив камінний хрест, який і нині стоїть на найвищому горбі в Русові. Ще одним прототипом образу Дідуха був селянин Русова Іван Ахтемійчук.</p>	<p>«Покутська трійця» — умовна назва об'єднання українських письменників Василя Стефаника, Марка Черемшини й Леся Мартовича, які були родом із прикарпатського Покуття (нині — Івано-Франківська область).</p> <p>Творам «Покутської трійки» властиве поєднання гуцульських діалектизмів і літературної мови, виробленої наддніпрянськими письменниками.</p> <p>Перша збірка творів «Синя книжечка»</p>
<p>Леся Українка</p> <p>дочка Прометея (Справжнє прізвище - Лариса Петрівна Косач)</p> <p>= неоромантизм =</p> <p>..єдиний мужчина.., геніальна жінка</p>	<p>«Contra spem spero»</p> <p>(без надії сподіваюсь)</p> <p>Філософська лірика</p>	<p><i>Анапест</i></p>	<p>Тема: показ ліричного героя, налаштованого на боротьбу.</p> <p>Ідея: заперечення тужливих настроїв, протиприродних молодості, оптимізм людини за будь-яких життєвих ситуацій.</p> <p>Автобіографічний напрям.</p> <p>Алюзія – «Сізіфова праця».</p> <p>Твір побудовано на антитезах, на протиставленнях.</p>	
	<p>«Лісова пісня»</p> <p>Драма-феєрія</p>	<p>Лукаш - Мавка, мати Лукаша, дядько Лев, Килина, Лісовик, Перелесник, Потерчата, Злидні,</p>	<p>Провесна – літо – осінь - зима, Волинь</p> <p>Тема: показ стосунків сільського парубка Лукаша та лісової Мавки.</p>	<p>Тема мистецтва розкривається через взаємини Мавки і Лукаша. В алегоричному образі Лукаша показано, як</p>

		Той, хто греблі рве, Той, хто в скалі сидить, Доля, Куць	<u>Ідея</u> : утвердження краси вільнолюбного незнищеного духу, кохання і мрії; гармонійного життя людини з природою. <u>Конфлікт</u> – протиставлення високої мрії грубої буденщини. Твір має виразний фольклорний характер. Особливості драми: Написана за 12 днів у Грузії Використання розлогих ремарок Органічне переплетіння двох світів - природи і людського життя	реальне буденне життя затьмарює мрію, як важко бажане зробити дійсним, як людину засмоктує буденщина. Образ Лукаша перегукується з образом Грицька Бобренка із твору Ліни Костенко "Маруся Чурай".
М.Коцюбинський – великий Сонцепоклонник = імпресіонізм =	« Intermezzo» (перепочинок, пауза) Присвячується Кононівським полям Новела автобіографічна	Моя утома, Ниви у червні, Три білих вівчарки (Пава, Трепов, Оверко) , Залізна рука міста, Зозуля, сонце Місцевість – село Кононівка	Після подій 1905-1907 р. <u>Тема</u> : перебування ліричного героя на відпочинку. <u>Ідея</u> : ствердження необхідності повноцінного служіння митця народові, <u>Кульмінація</u> – зустріч героя з селянином. <u>Символи</u> : потяг (символ металевого монстра, моря життя); людське горе (символ-уособлення); «білі мішки» (символ страчених (повішених) після революційних подій); вівчарки (Пава — символ дворянства, Трепов — символ жандармерії, Оверко — символ селянства); ніч (символ краси, одухотвореності, присутності Бога в усьому); зозуля (символ надії); жайворонок (символ натхнення); сонце (символ вічності й сили). При цьому вони виразно можуть бути розподілені за ознаками позитивності (ниви у червні, сонце, жайворонки), нейтральності (три білих вівчарки, зозуля), негативності (залізна рука города, моя утома, людське горе). Сюжет: (експозиція — відсутня) — (зав'язка) рішення героя втекти з міста від буденності, проблем, людського горя — поїздка в потязі — людське море — залізна рука міста — перон — візник — перебування в маєтку — безсонні ночі — прогулянки полями (розвиток дії) — (кульмінація) зустріч героя зі «звичайним селянином», що символізує життя (жахливе, страшне), від якого недавно тікав герой, їх розмова про тяжке існування — (розв'язка) повернення ліричного героя у світ людей («Йду поміж люди. Душа готова, струни тугі, налажені, вона вже грає...»).	Символічні образи: Наявність переліку дійових осіб перед текстом зближує новелу «Intermezzo» з драматургією. «Дійові особи» новели мають Композиція: складається з десяти невеликих етюдів-кадрів. Монологи від 1 особи, що передають психологічні зміни в душі героя (утома від людей, їх бід, стрес, затишшя, рівновага, осяяня (відчуття героєм себе у скойці), повернення здатності сприймати людське горе).

	<p>«Тіні забутих предків» Психологічна, ліро-філософська повість</p>	<p>Іван Палійчук, Марічка Гутенюк, Палагна (дружина Івана), Юра-мольфар, Чугайстер, Щезник, нявки</p>	<p>Карпати, річка Черемош <u>Тема:</u> показ життя, вірувань, обрядів гуцулів; змалювання українських Ромео і Джульєтти, сили їхнього кохання. <u>Ідея:</u> гімн природі, чистоті людських почуттів, засудження бездуховного життя. <u>Сюжет:</u> після смерті коханої Марічки Іван вже не зміг оговтатись, і хоча й одружився, проте щастя не мав, врешті і сам загинув через інтриги дружини та її коханця.</p>	<p>Сюжет повісті перегукується з трагедією Шекспіра "Ромео і Джульєтта". Палійчуки і Гутенюки ворогують. Діти з ворожих родів кохають одне одного.</p>
<p>М. Вороний представник «Розстріляного відродження» = символізм =</p>	<p>«Блакитна панна» Пейзажна лірика</p>	<p>Блакитна панна – образ весни.</p>	<p>Весна <u>Ідея:</u> оспівування краси й досконалості природи, нерозривний зв'язок з мистецтвом. Автор використовує біблійну урочисту лексику, метафори, мистецькі терміни. Символічні образи: Блакитна Панна (символ життя, весни, божественної Має крилами Весна запашна, Лине все в прозорих шатах, У серпанках і блаватах... «в'ються хмелем арабески, миготять камеї, фрески, гомонять-бринять пісні і сплітаються в гротески голосні».</p>	<p>«Блакитна панна» відкриває цикл «Гротески», який складається із десяти поезій. Образи: людей: ліричний герой — митець; природи: Блакитна Панна- Весна; хмари. гори, гай, луки, поля, земля, пелюстки, роса, квітки; предметів і явищ: крила, шати, серпанки, блавати, усміх, блакить, «Осанна!», мрія сну, врода, чистота, душі, сяйво мрій, арабески, камеї, фрески, пісні, гротески.</p>
<p>О. Олесь емігрант (Справжнє прізвище - Олександр Кандиба) символізм</p>	<p>«Чари ночі» Інтимна лірика (романс)</p>		<p><u>Тема:</u> пейзажні картини і філософські узагальнення. <u>Ідея:</u> захоплення красою життя й кохання. Скороминущість людського життя, тимчасовість життя людини на землі; момент кохання. Символічні образи: солов'ї (символ весни, кохання); іскра (символ душевної енергії, завзяття); бенкет весни (символ буяння природи й життя); Фауст (символ неповоротності минулого, марності намагань).</p>	<p>Образи: людей: ліричний герой — закоханий; Фауст — людина, яка хоче повернути минуле; примарна кохана; міфологічних істот: боги; природи: солов'ї, весна, шумляче море, земля, лист, квітка, струмок, зорі у воді, хмари, туман, верби п'яні; предметів і явищ: поцілунок, мить життя,</p>

				струни золоті, бенкет весни, дзвін чарок,
	«О слово рідне! Орле скутий» Громадянська лірика		<u>Збірка:</u> «З журбою радість обнялась» <u>Тема:</u> роздуми про призначення поета, роль поезії в житті суспільства. <u>Ідея:</u> любов до рідної мови, заклик до її збереження. Символічні образи: скутий орел (символ великої сили й свободи, яка неприродно скута); сонце (символ нового життя); судні дощі (символ покари за гріх безпам'ятства); меч (символ сили слова). для краю рідного.	Образи: людей: ліричний герой — людина-патріот, яка любить рідну мову й займає активну громадянську позицію; діти — українці, які відцуралися рідного слова; чужинці; природи: орел, дерева, зорі, Дніпро, сонце, дощі Роль рідного слова в житті суспільства.
П.Тичина = символізм = = кларнетизм = (збірка «Сонячні кларнети») Репресований визнанням, покара славою – трагедія Тичини	«О панно Інно» Інтимна лірика	(збірка «Сонячні кларнети»)	Присвячується коханій дівчині – сестрі Інни. <u>Тема:</u> нестерпна туга за втраченим коханням, поєднана зі світлим спогадом про нього. <u>Ідея:</u> передача ніжних та щирих почуттів, намагання відкрити своє серце. Символічні образи: сніги (символ минулості, самотності, душевного холоду); цвітіння лугів (символ насолоди кохання) Роздвоєність у коханні; любовний трикутник; нещасна, але світла любов. «Сестра чи Ви? — Любив».	Образи: людей: ліричний герой; панна Інна; сестра; хтось; природи: сніги; луги; зимовий вечір; небо; гай; предметів і явищ: любов; цвітіння лугів; усміх; тиша; очі; небо; гай; ридання.
	«Пам'яті тридцяти» Громадянська лірика, реквієм	Вірш-реквієм або епітафія (тобто твір, присвячений пам'яті померлих)	<u>Історична основа</u> - бій під Крутами 29 січня 1918 року, загибель юних патріотів-українців у боротьбі за вільну Україну проти російської більшовицької навали (генерал Муравйов). Поет тужить, страждає, оплакує борців за волю, пророкує: «По кривавій по дорозі Нам іти у світ!» Це означає, що щастя не буде, на крові його не збудуєш. І вибрана дорога — приречена на невдачу, загибель. Пророцтво поета є провідною думкою твору. <i>Хорей</i>	подвиг юнаків під Крутами незабутній: Вмерли в Новім Заповіті З славою святих. Біблійні образи: На кого завзявся Каїн? Боже, покарай!
	«Ви знаєте, як липа шелестить» Інтимно-пейзажна лірика, елегія	Діалогічне мовлення <u>ЕЛЕГІЯ</u> , і, жін. 1. Ліричний вірш задумливого, сумного характеру	<u>Мотив:</u> вираження емоцій, які народжуються в душі юного ліричного героя, перших і тендітних почуттів кохання. <u>Ідея:</u> уславлення гармонії, передчуття щастя. <u>Паралелізм</u> картин природи і людських переживань. <i>Ямб</i>	Вірш не належить до жодної збірки, лише пізніше входить до збірки „Сонячні кларнети”

<p>М.Рильський =неокласик= Досить витончений і складний поет</p> <p>неоромантизм</p>	<p>«У теплі дні збирання винограду»</p> <p>Рід літератури: інтимно-філософська лірика. Жанр: сонет. СОНЕТ, а, чол. Віршована строфа, яка складається з 14 рядків, перев. п'ятистопного ямба — двох чотиривіршів та двох тривіршів.</p>	<p>Мотиви: відтворення краси почуттів людини, її єднання з природою, стану закоханості у світ. Художній напрям, стиль: неоромантизм. У теплі дні збирання винограду її він стрів. На мулах нешвидких — художній засіб — алітерація.</p>	<p>Вірш «У ТЕПЛІ ДНІ ЗБИРАННЯ ВИНОГРАДУ...» — це гімн життю і молодості, що відо-бражає шукання юної душі, яка прагне щастя, радості й любові, утверджується гармонія людини і природи. Виноград постає «образом образів» — єднанням не лише чотирьох першооснов світу, чотирьох пір року, а й п'яти чуттів: «Зір, слух, дотик, смак, запах — усі [вони] дають нам змогу відчутти терпкувато-солодкий смак самого життя». <u>Тема твору</u>: Зображення зародження кохання немолодого чоловіка та юної дівчини. <u>Ідея</u>: Возвеличення почуття кохання, яке знаходить людину в усі часи — і в молодості, і в зрілості (у теплі дні збирання винограду — якщо говорити про цю пору, то це рання осінь, а в житті людини — зрілість). <u>Основна думка</u>: Кохання найбільше пов'язане з молодістю, тому, коли вона минає, важко закохатись знову так безтурботно.</p>	<p>Неокласики: М.Рильський, М.Зеров, П.Филипович, М.Драй-Хмара, О.Бургардт (Юрій Клен) «Гроно п'ятірне» у вірші М.Драй-Хмара «Лебеді»</p>
<p>М.Хвильовий</p> <p>ВАПЛІТЕ, започаткував літ. дискусію 1925-28р., представник «Розстріляного відродження» (Справжнє прізвище — Фітільов) = імпресіонізм = =неоромантизм=</p>	<p>«Я (Романтика)»</p> <p><u>Цвіту яблуні присвячується</u>, твору М.Коцюбинського</p> <p>Новела</p> <p>Основоположник укр. прози 20 ст.</p>	<p>Чорний трибунал: Я — чекіст, главоверх «чорного трибуналу», доктор Тагабат, дегенерат, Андрюша. мати Марія, інсургенти, версальці</p> <p>Матір (Марія — Божа й вселюдська мати — центральний гума-ністичний символ новели, символ надії, любові, життя, мате-ринського всепрощення);</p>	<p>Після революції 1917 року</p> <p><u>Тема</u>: змалювання моральних та ідеологічних пошуків головного персонажа під час революційних подій <u>Ідея</u>: засудження фанатизму, що призводить до деградації особистості. Починається з <u>прологу</u> «З далекого туману». Роздвоєність особистості: «Я — чекіст, але я і людина». <u>Символ</u> «загірної комуни».</p> <p>Особливості композиції:</p> <ul style="list-style-type: none"> • пролог (лірико-романтичний зачин), що вводить читача в складний психологічний світ (показана розмова матері з сином напередодні грози); • три частини — три різні фронтові ситуації, три різні душевні стани героя. <p>Образи твору:</p> <ul style="list-style-type: none"> • доктор Тагабат («людина з холодним розумом і каменем за-мість серця», безглуздо жорстокий п'яниця й людоджер); • дегенерат (вартовий революції з душею «палала з гільйотини »); • Андрюша (людина з нормальною психікою, «чекіст мимоволі»); • інсургент 	<p>Ключовий мотив ДОРОГИ</p> <p>Внутрішній конфлікт у фразі: Я чекіст, але я й людина</p> <p>Новела розпочинається епілогом.</p> <p>Сюжет відіграє не основну, а другорядну роль, бо він розмитий, фрагментарний</p>

			«Я» — образ, розкритий у розвитку, акцентований на моменті остаточного зламу й ролі в ньому дегенерата, на став-ленні «Я» до інших постатей, виведених у творі: тамуванні відрази, виправданні того, що не можна виправдати в собі і в інших — «Я думаю: так треба» («Я» — «м'ятежний» син — «чекіст, але й людина», комунар, що у вогні фанатизму вбиває рідну матір і відтоді вже остаточно не людина, а тільки чекіст).	
<p>Ю. Яновський = лірико-романтизм = Поет людської чистоти</p>	<p>«Майстер корабля» Жанр твору «Майстер корабля»: <u>автобіографічний роман.</u> Незвична форма оповіді – монолог-сповідь сімдесяти-літнього То-Ма-Кі</p>	<p>Головні герої: Оповідач То-Ма-Кі (в молодості редактор); Генрі, письменник Майк, пілот – його сини. Сев – художник; Богдан – моряк, Тайях – балерина. Директор кінофабрики; Професор – художник, консультант з постановки зйомки; Режисер, оператор, адміністратор кінофабрики. Хазяїн кав'ярні; Хазяїн трамбака і шхуни; Рибалка; Троє дівчат – Стелла, Муха і Поля</p>	<p><u>Тема:</u> Спомини літнього чоловіка своєї молодості, початку роботи в кіномистецтві, першого знакового кохання і дружби. <u>Ідея:</u> Возвеличення молодості і творчості як дві невід'ємні частини людського життя. <u>Композиція</u> твору “Майстер корабля”: 19 розділів з оповіддю про молодість, численними поверненнями в сучасність оповідача, вставними листами від Тайях (розповідь про молодість) і синів оповідача Генрі і Майка (сучасність). <u>Експозиція</u> – розповідь оповідача про себе і мету початку своєї розмови. <u>Зав'язка</u> – приїзд молодого редактора на кінофабрику, знайомство з балериною Тайях, врятування Богдана. Розвиток дії – підготовка до зйомок нового фільма Сева, історії, які ляжуть в його основу, розповідь про будні на кінофабриці, розгортання стосунків між редактором, Севом і Тайях. <u>Кульмінація</u> – напад на редактора і Богдана, закінчення будівництва корабля. <u>Розв'язка</u> – спільна перемога Сева і редактора над нападниками, вибір Тайях, прочитання батькових мемуарів синами.</p>	<p>У романі утверджується романтика вітаїзму, непереможне життєлюбство, яке наснажувало багатьох митців 20-х рр. ХХ ст. Ю. Яновський опоетизував вільне творче начало в українській людині, розбудженій до нового життя. (Це символізує будівництво вітрильника). Композиційно-стильові особливості: в основі роману — власний досвід роботи письменника на Одеській кіностудії в 1925-1927 рр. та його співпраця з В. Кричевським, П. Нечесою, О. Довженком та Ітою Пензо, які згодом стали прототипами головних героїв:</p>
<p>В. Підмогильний представник «Розстріляного відродження» = модернізм, інтелектуальна проза</p>	<p>«Місто» Епіграфи: «Шість прикмет має людина: трьома подібна вона на тварину, а трьома на янгола: як</p>	<p>Степан Радченко, Надійка, Левко, Мусінька Тамара Василівна, її чоловік – Лука Гнідий, син Максим, Борис Задорожній,</p>	<p>Київ <u>Тема:</u> зображення соціального, морального, творчого розвитку головного персонажа, його прагнення підкорити місто. <u>Ідея:</u> реалістична картина зміни характеру людини, яка підкорює місто. <u>Прототипи:</u> Вигорський – <i>Є.Плужник</i>, критик – <i>М.Зеров</i>.</p>	<p><u>Маргінальний</u>, -а, -е. 1. Той, що перебуває на межі чогось (перев. суспільств, соціальних груп); граничний.</p>

<p>Перший модерний урбаністичний, маргінальний роман</p>	<p>тварина — людина їсть і п'є: як тварина- вона множитья і як тварина - викидає; як янгол - вона має розум, як янгол - ходить просто і як янгол - священною мовою розмовляє.» Талмуд. « Як можна бути вільним, Евкріте, коли ти маєш тіло?» А. Франс</p>	<p>Зоська, Рита-балерина, Левко, Михайло Світозаров, Вигорський</p>		<p>2. Проміжний, перехідний щодо певних соціальних груп. 3. Що знаходиться на межі чи за межею панівної групи, спільноти. УРБАНІСТІЧНИЙ, а, е. 1. Стос. до урбанізму, власт. йому. 2. Пов'язаний з великим містом взагалі.</p>
<p>В.Сосюра Глибинно-бентежний березень та замріяно прозорий вересень</p>	<p>«Любїть Україну» Патріотична лірика</p>	<p><i>Амфібрахій</i></p>	<p><u>Тема:</u> показ щирої любові до рідної землі, усвідомлення поняття «Україна» для українців. <u>Ідея:</u> утвердження патріотизму. Поезія була заборонена Сталінім, а написана у 1944 році на честь визволення України від фашистів . Батьківщина = «неопалима купина» - символ безсмертя.</p>	<p>У 1951 році за цей вірш автора звинувачено в буржуазному націоналізмі</p>
<p>О.Вишня започаткував жанр усмішки (Справжнє прізвище Павло Губенко) Король українського тиражу</p>	<p>«Моя автобіографія» Гумореска, гумористичне оповідання</p>	<p>Іронія. 3 частини</p>	<p><u>Тавтологія</u> в назві <u>Тема:</u> розповідь про батьків, навчання й формування світогляду письменника. <u>Головна ідея:</u> у гумористичній формі висвітлити фактори, які впливають на формування митця. <u>Композиція:</u> гумореска складається з трьох розділів: у вступному етюд-розділі йдеться про народження Остапа Вишні, його батьків і витівки дитинства; у другому й третьому розділі з тим самим, що і в першому, відтінком добродушного сміху розповідається про навчання й формування світогляду майбутнього майстра слова.</p>	

	<p>«Сом» (Збірка «Мисливські усмішки») Усмішка</p>	Дід Панько	<p>Річка Оскіл 4 частини <u>Тема:</u> розповідь неймовірних бувальщин про сомів, їхні звички, про пригоди, що трапляються з рибалками. <u>Ідея:</u> оспівування багатства та краси рідної природи. «Синтез народного анекдоту і пейзажної лірики».</p>	
<p>М.Куліш представник «Розстріляного відродження»</p>	<p>«Мина Мазайло» Сатирична комедія, за автором, «філологічний водевіль» Рід – драма Зразок політичної комедії "дискусійного" жанру</p>	<p>Родина Мазайла: Мина Мазайло, дружина Килина (Мазайлиха), діти Рина й Мокій; дядько Тарас, Уля (подруга Рини), Мотрона Розторгуєва із Курська (т.Мотя), комсомольці: Тертика, Губа, Аренський</p>	<p>20-ті роки ХХ століття, Харків <u>Тема:</u> зображення процесу українізації. <u>Ідея:</u> повернення історичної пам'яті, формування національної культури, відновлення статусу української мови. Лесь</p>	<p>Курбас поставив на сцені театру «Березіль».</p>
<p>Б. Ігор-Антонич Напрямок: модернізм. Течія: символізм, авангардизм, міфологізм.</p>	<p>«Різдво» Поезія Збірка: «Три перстені». Тематичний різновид: філософська лірика.</p>	<p>Лемки, Бог, Діва Марія Символічні образи: кожен образ у поезії є своєрідним символом: сани (український символ-аналог ясел, де народився Христос); лемки (символ-аналог волхвів); золотий горіх (символ-аналог дитинчати Христа, нового життя); місяць (символ батьківщини).</p>	<p>Село Дукля на Лемківщині Провідна тема: таїнство Різдвяного вечора. не нове потрактування Біблії, а показ того, що духовність не має географічного окреслення, лемки так само шанують Бога, як і віруючі в Єрусалимі. Лемківщина – батьківщина автора, в основі – народні обряди, традиції. Тема: факт народження Христа. Ідея: переосмислення факту народження Христа як події, що відбувається в кожному селі й містечку; ушлявлення народження життя й радості. Мотиви: «велике в повсякденні»; «краса»; «Батьківщина»; «природа».</p>	<p>Образи: людей: лемки у крисанях; Марія; міфологічних істот (умовно): бог; природи: ніч у сніговій завії, місяць — золотий горіх; предметів і явищ: народження; сани; містечко; крисані (круглі капелюхи); стріхи; долоні.</p>

<p>О.Довженко – започаткував жанр кінооповідання</p>	<p>«Зачарована Десна» Кіноповість автобіографічна</p>	<p>Два ліричні герої – Сашко і Олександр Довженко, мати Одарка Ермолаївна, батько Петро Семенович, прабаба Марусина, дід Семен, дід Захарко, Самійло-косар</p>	<p>Село Сосниця <u>Тема:</u> спогади письменника про дитинство, перші кроки пізнання життя; зростання митця з дитинства до зрілості. <u>Ідея:</u> гімн землі та людям, утвердження народної моралі. <u>Причина написання</u> - «довга розлука з землею батьків» і бажання «усвідомити свою природу на ранній досвітній зорі коло самих її первісних джерел». <u>Афоризми:</u> «Любіть землю! Любіть працю на землі!», «Вміти бачити щастя навіть в буденних калюжах на життєвих дорогах».</p>	
<p>А.Малишко Поет-пісняр Солов'їне серце України</p>	<p>«Пісня про рушник» (покладено на музику П. Майбородою)</p>	<p>Інтимна лірика З елементами філософії <i>Анапест</i></p>	<p><u>Форма</u> монологу. <u>Ідея:</u> звеличення почуття любові й глибокої вдячності до матері. <u>Символ</u> рушник = доля, життєвий шлях.</p>	
<p>В.Симоненко Шістдесятник Витязь молодії укр. поезії</p>	<p>«Ти знаєш, що ти людина» покладено на музику Філософська лірика</p>	<p><i>Ямб</i></p>	<p><u>Тема:</u> роздуми письменника про швидкоплинність життя, протягом якого кожний повинен встигнути покохати, зробити добрі справи. <u>Ідея:</u> заклик раціонально використовувати час, відведений на життя, поспішати жити. <u>Основна думка:</u> людина — велике створення на землі, вмій з гордістю носити це ім'я, кожна людина неповторна.</p>	<p><u>Проблематика:</u> людина і суспільство (призначення людини на землі); індивідуальність кожної людини; швидкоплинність часу і життя.</p>
	<p>«Лебеді материнства» Рід літератури: інтимна, патріотична лірика. Жанр «Лебеді материнства»: ліричний вірш (колискова пісня).</p>	<p>хорей</p>	<p><u>Тема:</u> зображення любові до дитини й турботи за її долю, любові до Батьківщини. <u>Ідея:</u> возвеличення любові до дитини і до рідної землі, заклик «Можна все на світі вибирати, сину, / Вибрати не можна тільки Батьківщину». Художні-стильові особливості: «Композиційно твір розгортається як кілька взаємопов'язаних мотивів. Образи-символи: лебеді (материнство, вірність), верби і тополі (Україна, Батьківщина), мавки (незахищеність людського духу), казка (добро), зорі (при-сутність ангела-охоронця), вода лиманів (очищення, мінливості буття), мати (джерело духовності).</p>	<p>Мотив <u>казкового дивосвіту</u>, яким оточена дитина завдяки старанням батьків. Другий мотив - <u>дороги як вибору життєвого шляху</u> дитиною, уже дорослою. <u>Примітки:</u> Поезію «Лебеді материнства» поклав на музику композитор Анатолій Пашкевич; пісня стала народною.</p>

	«Задивляюсь у твої зениці» Патріотична лірика	<i>Хорей</i> Монолог ліричного героя, зверненого до матері-України	<u>Тема:</u> роздуми над долею рідної землі, її історії; розкриття щирих синівських почуттів поета до своєї Батьківщини. <u>Ідея:</u> возвеличення любові до рідної землі, заклик до земляків любити вітчизну, дбати про її майбутнє.	
І. Драч Шістдесятник = неомодерн = Сонячний поет	«Балада про соняшник» Модерна балада	Сонце – символ поезії, в основі – метафора, уособлення, алегорія. Верлібр – білий вірш	<u>Тема:</u> розповідь про те, як пробуджується талант. <u>Ідея:</u> талант бачити красу в повсякденні. <u>Композиція:</u> притча + роз'яснення. <u>Баладні елементи фантастики</u> (зокрема, олюднення образів соняшника й сонця, їх «одивнення» за рахунок навмисного заземлення, спрощення), <u>особливий драматизм</u> (адже справжнє потрясіння переживає химерний персонаж із зеленими руками й ногами від дивовижного видава — сонця на велосипеді).	
Ліна Костенко Шістдесятник	«Страшні слова, коли вони мовчать» Філософська лірика	<i>Ямб</i>	<u>Мотиви:</u> значення слова в житті людини, сутність поетичного мистецтва. <u>Художні засоби:</u> епітети (страшні слова, безсмертний дотик); метафори (слова мовчать, причаїлись); антитеза — (краса й по-творність, асфальти й спориші) тощо.	
Ліна Костенко Шістдесятник	«Маруся Чурай» Історичний роман у віршах	Маруся Чурай, Грицько Бобренко, Галя Вишняківна, полковий обозний Іван Іскра, полтавський полковник Мартин Пушкар, козак Лесько Черкес, суддя Семен Горбань, мандрівний дяк	<i>Улітку 1658 року, Полтава(+ подорож до Києва)</i> <u>Тема:</u> зображення долі Марусі на тлі історичних картин життя України XVII ст. <u>Ідея:</u> незнищеність українського народу, піднесення особистої відповідальності за долю Вітчизни, вірності собі та коханому, ролі митця в суспільстві. <u>Композиція:</u> міні-пролог, 9 розділів із символічними назвами. <u>Приєм ретроспекції:</u> спочатку - подія, а потім розповідь про те, що їй передувало.	

<p>Василь Стус Шістдесятник (дисидент)</p> <p>Різьбяр власного духу</p>	<p>«Господи, гніву пречистого»</p> <p>Рід літератури: філософська лірика.</p> <p>Жанр: вірш- медитація (молитва).</p>	<p>Дактиль.</p> <p>Римування: перехресне.</p>	<p><u>Мотив</u>: звернення ліричного героя до Бога із проханням не осудити його за глибоку віру і надію, бо утверджує безсмертя людського духу.</p> <p><u>Ідея</u>: утвердження сили людського духу, прагнення не згубити у тяжких випробуваннях самоїдентичності, неповторності своєї долі.</p> <p>Примітки: В основу вірша «Господи, гніву пречистого...» покладено канон, запропонований християнським богословом VIII ст. Іоаном Дамаскіном, як «сходження розуму до Бога, прохання погрібного в Бога». У Богові й матері він бачить духовних провідників, що визначають внутрішнє обличчя людини.</p>	<p>Поезія «ГОСПОДИ, ГНІВУ ПРЕЧИСТОГО...» — це поезія, що утверджує впевненість ліричного героя в тому, що він зможе вистояти, не зрадить себе й своїх переконань.</p> <p><u>«Де не стоятиму — вистою»</u></p>
<p>Д. Павличко</p>	<p>«Два кольори»</p> <p>Рід літератури: інтимна лірика. Жанр «Два кольори»: ліричний вірш (пісня).</p>	<p>ямб із пірихієм</p> <p>Художні-стильові особливості: вірш написаний <u>у формі монологу</u> сина, у якому він висловлює свою любов до матері й подяку за її любов і турботу.</p> <p><u>Повтори (рефрен)</u>: «два кольори мої, два кольори».</p> <p><u>Повтори (тавтологія)</u>: «оба».</p>	<p><u>Тема</u>: роздуми про долю людини, про те, що для неї найдорожче; це вияв любові до рідної матері, яка своїми руками вишила синові сорочку червоними і чорними нитками: вона стала ліричному герою й оберегом на все життя, і нагадуванням про рідну домівку.</p> <p><u>Ідея</u>: заклик не забувати своє коріння, батьків, те, що є основою життя. <u>Головний образ твору</u> — ліричний герой, який за ментальністю, за вихованням українець.</p> <p><u>Сорочка</u>, вишита «червоними і чорними нитками», — традиційний <u>символ</u> побажання доброї долі.</p>	<p><u>Образи</u>: піти у світ (розлука з рідними), незаними шляхами (доля), сорочку мати вишила (захистила оберегом), червоними і чорними нитками (радість і печаль), свої пороги (рідний край), переплелись дороги (життєвий шлях), сивина (життєвий досвід), згорточок старого полотна (благословення матері), вишите моє життя на ньому (синівська вдячність).</p>
<p>О. Гончар</p>	<p>«Модри Камень»</p> <p>Літературний рід: епос</p> <p>Жанр: новела</p>	<p>Герої твору: Оповідач; Його товариш Ілля; дівчина Тереза; мати Терези; словацькі вояки (у спогадах матері).</p>	<p><u>Тема</u>: спогади руського (тут у значенні українського) вояка-партизана про зустріч з дівчиною Терезою у словацьких горах.</p> <p><u>Ідея</u>: показ цінності простих людських почуттів (доброти, симпатії, довіри, закоханості) у надзвичайно складні воєнні часи.</p> <p><u>Проблематика</u>: війна як руйнівник життя; подвиг солдатів-партизанів; прості людські почуття у воєнний час; закоханість як ознака життя в людських серцях;</p>	<p>Новела складається з <u>п'яти розділів</u>.</p> <p>Новела <u>написана у формі звертання оповідача до Терези</u>. Наприклад: “Скочивши з стільця, ти стала навпроти мене”; “Куди ти задивилась? У що заслухалась?”.</p>

	Твір є глибоко меланхолічним, передає сум оповідача, його тугу за нерозквітлим коханням. У новелі можна віднайти <u>елементи потоку свідомості, що притаманно модернізму</u>		любов до рідного дому, рідної землі; кохання як вічне почуття. Сюжет та композиція <u>Експозиція:</u> оповідач зі сховку спостерігає за дівчиною. <u>Зав'язка:</u> прихід партизанів (оповідача і його друга Іллі) у дім Терези і її матері. <u>Розвиток дії:</u> перебування партизанів в словацькому домі, їх відхід. <u>Кульмінація:</u> розповідь матері про те, як забрали Терезу. <u>Розв'язка:</u> спогади-мрії оповідача про кохану. <u>Основна думка:</u> сила кохання, нездоланна любов сильніше за смерть.	У п'ятому розділі містяться елементи п'єси – розмова героїв подана як репліки персонажів п'єси: Автор зобразив трагічно обірване війною почуття між радянським солдатом та іноземною дівчиною-словачкою.
Г.Тютюнник Шістдесятник Один із найвидатніших наших новелістів	«Три зозулі з поклоном» Любові всевишній присвячується Новела автобіографічна	Оповідач, його батьки – Михайло і Соня; Марфа Яркова - Карпо, поштар дядько Левко	<u>Тема:</u> автобіографічні спогади автора про заслання батька Михайла. <u>Ідея:</u> возвеличення любові як високої християнської цінності, яка вивищує людину над буденністю, очищає душу. <u>Назва</u> = відпусти, залиш мене, покинь.	Сибір
Євген Маланюк Празька школа, Емігрант Імператор залізних строф	«Уривок з поеми» Рід літератури: громадянська лірика. Жанр «Уривок з поеми»: вірш.		<u>Мотиви «Уривок з поеми»:</u> <u>спогад</u> поета про запорозьке козацтво, колишню славу рідного краю, <u>возвеличення</u> історичної пам'яті українського народу, <u>розкриття</u> найкращих рис вдачі козаків-українців; <u>заклик</u> до пробудження в українців почуття національної свідомості, психології переможця, <u>віра</u> в силу й безсмертя рідного народу. <u>Примітки:</u> «Уривок з поеми» слугує яскравим прикладом «козацької лірики». Перед читачем з'являються імена Б. Хмельницького, І. Мазепи, М. Залізняка, І. Гонти, а також образи січовика, отамана, Січі. <u>Використавши козацьку тематику</u> , Є. Маланюк провів паралелі із ХХ ст., апелюючи до народної пам'яті, що закарбувала на своїх сторінках славні звитяги та перемоги українських козаків. <u>Поет намагався пробудити в читача психологію переможця, згадуючи колишню доблесть прадідів.</u>	<u>Художні особливості:</u> епітети: «залізна голова», «п'яний сміх», «запорозька кров»; метафори: «народ мій жбурне»; «рокоче запорозька кров»; порівняння: «херсонські прерії— мов Січ»; алюзії: «Вони взяли свячений ніж, / Залізняка майбутні діти», «Вставайте! Кайдани порвіте!»; інверсія народ мій.

<p>В. Голобородько</p> <p>«Той, у кого ім'я викрадено».</p> <p>Письменниця Оксана Забужко про Василя Голобородька</p>	<p>«Наша мова»</p> <p>Рід літератури «Наша мова»: лірика (філософська, патріотична).</p>	<p>вільний вірш, верлібр</p> <p>має свій власний ритм</p>	<p><u>Тема:</u> мотив мови як генетичного коду нації; висловлення почуття любові, пошани до рідної мови, яка проспівана у Пісні, записана у Літописі.</p> <p><u>Ідея:</u> уславлення ролі мови, її значущості в житті нашого народу; гордості українців за свою мову.</p> <p><u>Художньо-стильові особливості:</u> вільний вірш, верлібр (вірш, у рядках якого може бути довільна кількість наголошених і ненаголошених складів, частіше без рими, є необов'язковою однаковою кількістю наголосів у рядках, одноманітні повторювані строфи, але вірш має свій власний ритм. Такі ознаки наближають вірш до прози).</p> <p><u>Відмовившись від розділових знаків, поет побудував строфи на анафорі й художньому перенесенні.</u></p> <p>Вірш «НАША МОВА» — це своєрідний заспів до збірки «Калина об Різді». У ньому автор звертається до мотиву мови як генетичного коду нації.</p>	<p>Він не обмежений римами та не обтяжений складними художніми засобами:</p> <p>тавтологія: «кожне слово нашої мови»; «тож»;</p> <p>епітет: «пісенні слова»;</p> <p>алітерація: повтор приголосних «с», «н» — «проспіване у Пісні».</p>
<p>І. Багрянний</p> <p>Літературне угруповання МУР, емігрант (Справжнє прізвище - Іван Лозов'ягін)</p>	<p>«Тигролови» (перша назва «Звіролови») Автобіографічний романтичний пригодницький роман</p>	<p>Григорій Многогрішний (правнук гетьмана Д. Многогрішного), майор НКВС Медвин, Сірки: батько, мати, Наталка, Грицько</p>	<p><i>Часи Сталінських репресій, Сибір, Зелений Клин, праліси Сіхоте-Аліня</i></p> <p><u>Тема:</u> зображення трагічної долі людини-особистості в радянському тоталітарному режимі.</p> <p><u>Ідея:</u> утвердження перемоги добра над злом та намагання бути Людиною за будь-яких обставин.</p> <p><u>Експозиція</u> – 2 світи = символи поїзди-дракони.</p> <p><u>Лейтмотив Григорія</u> - «Краще вмерти біжучи, ніж жити гниючи».</p> <p><u>Афоризм:</u> «Щасливі завжди мають щастя».</p>	
<p>Сучасний літературний процес. Постмодернізм</p>			<p><u>Визначальні риси:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • культ незалежної особистості; • потяг до архаїки, міфу, колективного позасвідомого; • прагнення поєднати, взаємодоповнити істини людей, націй, культур, релігій, філософій; • бачення повсякденного реального життя як театру абсурду, апокаліптичного карнавалу; • використання підкреслено ігрового стилю; • химерне переплетення різних стилів оповіді; • суміш багатьох традиційних жанрових різновидів; 	

			<ul style="list-style-type: none"> • сюжети творів — натяки на відомі сюжети літератури попередніх епох; • присутній образ оповідача; • іронічність та пародійність. <p><u>Представники:</u> Ю. Андрухович, О. Ірванець, Ю. Іздрик, Т. Прохасько, О. Уляненко, С. Процюк, В. Медвідь, О. Забужко...</p> <p><u>Літературні угруповання:</u> «Бу-Ба-Бу» (Бурлеск, Балаган, Буфонада) - Юрій Андрухович, Віктор Неборак, Олександр Ірванець; «Нова дегенерація» - Іван Андрусяк, Іван Ципердюк, Степан Процюк; «Пропала грамота - Віктор Недоступ, Семен Либонь, Юрко Позаяк, «ЛуГоСад» - Іван Лучук, Назар Гончар, Роман Садловський; «Червона фіра» - Сергій Жадан, Ростислав Мельників, Іван Пилипчук...</p>	

Художні засоби

Назва	Визначення	Приклад	Власні приклади
Епітет	Художнє означення	Весна запашна, врода свята, неземна чистота, сонячні комуни	
Уособлення (персоніфікація)	Зображення неживого предмета або явища природи у вигляді живого	По країні весна пролітає і шумить журавлиним крилом	
Порівняння	Зіставлення двох предметів або явищ із метою пояснити один з них за допомогою іншого	1.Швидкий, як блискавка 2.Полетіла зигзицею (О.в)..як зигзиця 3.То не чорна хмара, то татари (як чорна хмара)	
Метонімія	Зближення, зіставлення понять, коли предмет чи явище позначають за допомогою інших слів (перейменування)	Золото у вухах (замість: золоті сережки чи сережки з золота) Село (мешканці села) прокидалося, читати Шевченка (твори Шевченка)	
Синекдоха	Кількісна метонімія	Не вистачає робочих рук. Студент нині прискіпливий. Тут бивсь норман.	
Метафора	Приховане порівняння, побудоване на подібності або контрасті явищ	Мене пригнічує горе, вечір-мулат підійшов до порога, світла радість, залізна воля.	
Риторичні питання	Запитання без відповіді	За що кара? За що мені муки? Кому я що заподіяв?	
Риторичні звертання	Посилюють увагу читача	І вам слава, сині гори, кригою окуті! І вам, лицарі великі, Богом не забуті!	

Градація	Своєрідне угруповання визначень або за наростанням, або за ослабленням експресивно-емоційної сили	Зросте любов моя, всякчас нова, Люблю ніжніше, мовчки, до нестями...	
Анафора	Єдинопочаток	Може, то тільки легенда... Може, то казка знадлива... Дехто щастям своїм платив, Дехто платив сумлінням...	
Епіфора	Повтори окремих слів або словосполучень на кінці суміжних мовних одиниць	Виють собаки, віщують недолю, і небачені птиці літають уночі над селом і віщують недолю. І реве худоба вночі, і віщує недолю. Біжать миші степами незчисленні на схід і віщують недолю.	
Антитеза	Протиставлення	Люди мучились, як в пеклі, пан втішався, мов в раю.	
Інверсія	Порушення узвичаєного порядку слів, перестановка частин фрази.	Лягло кістьми людей муштрованих чимало... Відношень дивних я знавець тонкий.	
Асонанс	Повторення голосних звуків	Було червоне поле бою	
Алітерація	Повторення приголосних звуків	Тінь там тоне, тінь там десь...	
Алегорія	Перенесення значень одних явищ на інші (відтворення людських характерів в образах тварин, предметів, явищ природи), іносказання.	Вовк та Ягня - поміщики та селяни, або сильний, жорстокий та слабкий, незахищений	
Символ	Заміна абстрактного або узагальнюючого поняття конкретним образом	Голуб – символ миру, любові; свічка - символ краси, життя, безпеки	
Оксюморон	Сполучення слів, що виражають протилежні або суперечливі поняття, і як результат, виникає нове смислове значення (дотепно-безглузде, алогізм)	Многоголоса тиша, дзвінка тиша. Вас я боюся, ви трупи живії мрій наших спільних, любові, надій...	

Паралелізм	Паралельне зображення чимось подібних предметів (настрій – природа)	Явір похилився – козак зажурився	
Рефрени (повтори)	Неодноразове повторення тих самих слів і висловів для підкреслення важливості	О земле руська! Ти вже за горою!	
Гіпербола	Художнє перебільшення, яке використовується, щоб підсилити враження	Сліз поневолених людей не ріки — море розлилось, вогненне море... Тобі я кину всі квітки до ніг...	
Літота	Надмірне неприховане применшення	О принесіть, як не надію, то крихту радної землі, курці по коліно	
Тавтологія	Повторення одного й того ж чи близького за змістом або звучанням слова	Моя автобіографія, рано-вранці новобранці, ворон-птаха	
Іронія	Прихована насмішка	На всіх язиках все мовчить, бо благоденствує	
Гумор	Доброзичливий сміх	Любив я його лінійку, що ходила іноді по руках наших школярських, замураних. Ходила, бо така тоді «система» була, і ходила вона завжди, коли треба було, і ніколи люто. Де тепер вона, та лінійка, що виробляла мені стиль літературний?	
Сатира	Висміювання людської недосконалості та недоліків суспільства, гостра критика	Панські Петро для чинів тре кутки, Федір-купець обдурити прудкий, Той зводить дім свій на модний манір, Інший гендлює, візьми перевір!	
Сарказм	Зла, викривальна, в'їдлива насмішка, сповнена гнівного презирства	А братія мовчить собі, Витріщивши очі. Як	

		ягнята: нехай, каже, Може, так і треба!	
Гротеск	Поєднання сатири та фантастики	Сцена «генерального мордобиття» у поемі «Сон» Т.Шевченка	

Елементи композиції сюжету: пролог чи експозиція, зав'язка, розвиток дії, кульмінація, розв'язка, епілог

Позасюжетні елементи: портрет (опис зовнішності), пейзаж, обстановка (інтер'єр, опис речей), авторські відступи, вставні епізоди, обрамлення, назва твору, епіграф, присвята.28

Розстріляне відродження

– літературно-мистецький рух 20-30-их років, якому характерне високе духовне піднесення

Школа, заснована символістами в Києві у 1918 р. – «Біла студія»

Футуризм – майбутнє

Перша футуристична організація – «Фламінго» 1919р. М.Семенко

Символ футуристів – жовта лілія та блуза, яку замінили згодом синьою

«Празька школа» - письменники-емігранти Прага, Подєброди

Умовні групи письменників: пролетарські, попутники, буржуазні

1934 – створена Спілка письменників

Єдиний метод, що утверджувався – соціалістичний реалізм

Літературна дискусія – 1925 – 1928рр.. (розпочата М.Хвильовим - «Про сатану в бочці», «Україна чи Малоросія», «Камо грядеш» - памфлети)

Новий стиль відродження в 20-ті роки – романика вітаїзму (життєствердність)

Авангардизм – передня лава (запереч. традиц. художн.зображення, відмова від реаліст.зображ.дійсності) – тісний зв'язок з індустріалізацією) Головне не зміст, а форма.

Неокласики: **М.Зеров** (очолював), М.Рильський, П.Филипович, М.Драй-Хмара, О.Бургардт (Юрій Клен)

«Гроно п'ятірне»- так назвав групу у вірші «Лебеді» М.Драй-Хмара

«Руська трійця» - Маркіян Шашкевич, Яків Головацький, Іван Вагилевич

«Покутська трійця» - Василь Стефаник, Марко Черемшина, Лесь Мартович